

עַל־זֶבַח הַתּוֹדָה חֲלוֹת מִצּוֹת בְּלוּלָת בִּשְׁמֵן וּרְקִיקֵי
 מִצּוֹת מִשְׁחִים בִּשְׁמֵן וְסֵלֶת מְרֻכָּכֶת חֲלֹת בְּלוּלָת
 בִּשְׁמֵן: י. עַל־חֲלֹת לֶחֶם חֲמִיץ יִקְרִיב קָרְבָּנוֹ עַל־זֶבַח
 תּוֹדַת שְׁלָמִיו: יי. וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל־קָרְבָּן
 תְּרוּמָה לִיהוָה לִכְהֵן הַזֹּרֵק אֶת־דָּם הַשְּׁלָמִים לוֹ
 יִהְיֶה: טו. וּבִשְׂרֵר זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמִיו בְּיוֹם קָרְבָּנוֹ
 יֵאָכֵל לֹא־יֵנִיחַ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר: טז. וְאִם־גִּדְרָה אִו

תור"א חלות מצות. זכמים ג. מנחות עה. עו. ורקיקי. מנחות עה. עת. וסלת. זכמים ג. (יג) על חלות. טס נז. מנחות
 עז. עת. על זבח. טס יט. טו. עת. (יד) והקריב. פסחים לו. מרים יב. מנחות עז. עח: מכל קרבן תרומה.
 מנחות עז. הזורק את. זכמים ט. קב: (טז) ובשר זבח. טס ז. לו. לא יניח. טס לו. (טז) ואם גדר או. פסחים עא:
 ר"ה ה:

רש"י

חמץ וגו' וכל מין ומין י' חלות כן מפורש במנחות (דף ע"ו) ושיעורן ה' סאין ירושלמיות שהן
 ו' מדבריות כ' עשרון: מרבבת. לחם חלוט ברותחין כל זרכו: (יג) יקריב קרבנו על זבח. מגיד
 סאין הלחם קדוש קדושת הגוף ליפסל ביוצא וטבול יום ומלאכת לחולין בפדיון עד שיטחט הזבח

העמק דבר

למדנו דכל מי פירות אינן מחממין, דלענין חימוץ
 אין נ"מ צמה שקרוי משקה כמו לענין הכשר לקבל
 טומאה: (יג) על חל'ת לחם חמץ יקריב
 קרבנו. משמעות המקרא דתכלית הקרבן הוא
 חלות לחם חמץ, ומשום זה מפרש עוד המקרא
 על זבח תודת שלמיו. מש"ה לחם חמץ הוא
 עיקר משום שהוא זבח תודת שלמיו, והענין דתכלית
 תודה שצא על הנס הוא כדי לספר חסדי ה' שגמל
 עליו (א), ומטעם זה ריבה הכתוב בלחם ומיעט בזמן

הרחב דבר

(א) והיינו דכתיב בהלל, לך אזבח זבח תודה ובשם ה' אקרא נדרי לה' אשלים נגדה נא לכל עמו בחצרות בית ה'
 צמוכי ירושלים, ויש להבין המאמר שישלם נדרו נגד כל עמו ומה זה שבת, והרי ה' דורש מן האדם
 שיהי הנזע לבת עם אלהיו, ומו קשה מה שמסיים צמוכי ירושלים, והרי בחצרות בית ה' הוא צירושלים, ואחר
 שהחל במקומות הגבוהים האין סיים בכלל ירושלים, אלא תרי מילי קאמר, לך אזבח זבח תודה הוא הקרבן, ובשם
 ה' אקרא הוא קול תודה לה' צבאות על הנס, וביאר על הצאת הקרבן נדרי לה' אשלים, ועל הודות בשם ה' אמר
 נגדה נא לכל עמו, דברוב עם שיאכלו עמו את התודה יספר עוז ההשגחה עליו לטובה, וכן מ"י אחני כדון נסוי
 לכל עמי, ומדויק צוה דקדוק תיבת נגדה בלי דגש בל"ת שלא כחך, וכמו נגבה מן הנוגב, אלא משום שנכלל צוה
 החיבה גם שורש הגדה, והה"א נוסף למקור כמו קרבה משקה ועוד רבים, וצא הנו"ן מן נגדה בסגול ולא

נְכַסֵּת תּוֹדַתָּא גְרִיצִין פְּטִירִין דְּפִילֵן בְּמִשְׁחָ וְאִיסְפּוֹגִין פְּטִירִין דְּמִשְׁחִין בְּמִשְׁחָ
 וְסוּלְתָא רְבִיכָא גְרִיצִין דְּפִילֵן בְּמִשְׁחָ: יג. עַל גְּרִיצִין דְּלַחֵם חֲמִיעַ יִקְרִיב קָרְבָּנִיה
 עַל נְכַסֵּת תּוֹדַת קוֹדְשׁוֹהִי: יד. וְיִקְרִיב מִנִּיהָ חֶד מִכָּל קָרְבָּנָא אֲפֻרְשׁוּתָא קָדָם
 יי. לְכַהֲנָא דְיִזְרוּק ית דָּם נְכַסֵּת קוֹדְשִׁיא דִּילִיהּ יְהִי: טו. וְכִסֵּר נְכַסֵּת תּוֹדַת
 קוֹדְשׁוֹהִי בְּיוֹם קָרְבָּנִיה יתְאָכִיל לֹא יִצְנַע מִנִּיהָ עַד צִפְרָא: טז. וְאִם גִּדְרָא אִו

רש"י

(מ"כ מנחות ע"ח): (יד) אחד מכ"ר קרבן. לחם אחד מכל מין ומין יטול תרומה לכהן העוזר
 עבודתה והשאר נאכל לזעלים וצשרה לזעלים חוץ מחזה ושוק שבה כמו שפורש למטה תנופת
 חזה ושוק בשלמים והתודה קרויה שלמים: (טו) ובשר זבח תודת שלמיו. יש כאן ריבויין הרצה
 לרצות מטאת ואשם ואיל נזיר וחגיגת ארבעה עשר שיהיו נאכלין ליום ולילה (מ"כ): ביום קרבנו
 יאכ"ל. וכזמן צשרה זמן לחמה: לא יניח ממונו עד בקר. אכל אוכל הוא כל הלילה אם כן למה
 אמרו עד חלות כדי להרחיק אדם מן העצירה (צרכות ז'): (טז) ואם גדר או נדבה. שלא הביאה

העמק דבר

אכילת תודה מכל שלמים, היינו כדי שיהי' מרצה
 ריעים לעבודה אחת ביום הקרצה ויהי' ספור הנס
 לפני רוב אנשים, וארבע חלות לכהנים שהן המה
 תלמידי חכמים, וא"כ העיקר אכילה הוא לחם חמץ,
 דמנה הוא לחם עוגי ואינו נאכל יפה כמו חמץ
 כמש"כ החוק' זכמים דע"ה ז' ד"ה שביעית, והיינו
 דמסיים טעם שלחם חמץ עיקר, משום שהוא זבח
 תודת שלמיו, תודה על שלומו צמה שנחלץ מלרה.

ומש"ה נקטי חז"ל בלשון המשנה חלות תודה ורקיקי
 מיר, ולא תנן כמו כן רקיקי תודה כמו רקיקי נזיר,
 אלא משום שעיקר תכלית התודה המה החלות חמץ
 ומנה שנדרשים לאוכלין הרצה, ועי' מש"כ בס'
 צמדבר ו' י"ט: (יד) צבהן הזורק וגו'. וצוה
 הווי' תרי מינייהו רצנן שנלרך להיות בשעת צרכת
 הגומל, והוא הדין בשעת ספור הנס דבשעת
 אכילת תודה: (טז) ובשר זבח תודת שלמיו.
 בשביל שצא להודות על שלומו, מש"ה ביום
 קרבנו יאכ"ל וגו'. כדי שלא יהיה אלא סעודה
 אחת ויהיו האנשים מרובים, ועי' מש"כ להלן כ"ב
 כ"ט: (טז) ואם גדר או נדבה. פרש"י שלא
 הביא על הודאת נס, וצאמת אינו מדויק, שהרי
 תודה ג"כ אינה חובה אלא נדר או נדבה, וא"כ

הרחב דבר

צקמ"ך, לכלול בו גם הוראת מול וטובת, וכמו שביארנו כ"פ דיש תיבות משונות בניקוד משום דשמי כוונת וכללו
 צה. וביאר עוד, על הקרבה, בחצרות בית ה', ועל קול תודה, צמוכי ירושלים, בשעת אכילה: